«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς' 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΔ'. | Ἐν Ἀθήναις τῇ 25 Σεπτεμβρίου 1934 | Ἀριθ. 1155

ΘΑΝΑΤΟΣ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΟΣ

Ἐὰν εἶσαι ἀδιάλλακτος, ἡ μάχη καὶ ἡ ἔχθρα «ἔσται σοι ἴση θανάτῳ», λέγει ὁ σοφὸς Σολομῶν. Τί θέλει ἄρά γε νὰ σημάνῃ μὲ αὐτό; Μήπως, ὅτι αἱ φιλονεικίαι καὶ ἡ ἔχθρα θὰ μᾶς παρακολουθήσουν εἰς ὅλην μας τὴν ζωὴν καὶ θὰ διαρκέσουν μέχρι τοῦ θανάτου μας; Ἢ μήπως, ὅτι θὰ ἰσοδυναμοῦν αὗται πρὸς θάνατον καθημερινόν, διότι θὰ μᾶς ἐκθέτουν εἰς τὸν κίνδυνον τοῦ νὰ συμπλακῶμεν μέχρι θανάτου, καὶ θὰ προκαλοῦν θλῖψιν τόσον μεγάλην, ὅσην μᾶς φέρει ὁ θάνατος; Καὶ τὰ δύο ἀληθεύουν, ἀναγνῶστά μου.

Ἐὰν προσέξῃς εἰς τὸ παρελθόν σου, θὰ ἴδῃς ὅτι ἀφορμαί, αἱ ὁποῖαι σὲ ἐπίκραναν, δὲν ἐξαλείφονται εὔκολα ἀπὸ τὴν μνήμην σου. Οὔτε ἰατρεύονται εὔκολα αἱ πληγαὶ τῆς καρδίας, ὅταν προέρχωνται ἀπὸ κτυπήματα πικρόχολα, ποὺ ὁμοιάζουν πολὺ πρὸς τὰ δαγκώματα τῆς ἐχίδνης. Κακὸν βέβαια εἶνε νὰ εἴμεθα μνησίκακοι καὶ νὰ ἐνθυμούμεθα τὸ ἀδίκημα, ποὺ μᾶς ἔκαμεν ὁ ἄλλος. Εἶνε ὅμως γεγονός, ὅτι, ἐὰν δὲν καταβάλωμεν ἰδιαιτέραν προσπάθειαν καὶ ἐὰν ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ δὲν μᾶς ἐπισκεφθῇ, παρουσιάζεται σχεδὸν ἀδύνατος ἡ ἀπὸ καρδίας συγχώρησις ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἔβλαψαν.

Σὲ παρακαλῶ λοιπόν. Σύ, ποὺ εἶσαι ἀδιάλλακτος, προκλητικός, ἀσυμβίβαστος καὶ ἐπιρρεπὴς εἰς τὰς φιλονεικίας, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ ἔχῃς τὴν καρδίαν πρόθυμον νὰ συγχωρήσῃ, νὰ λησμονήσῃ, νὰ παραβλέψῃ; Οὕτω πως ἀνάπτεις τὸ πῦρ τῆς ἐχθρότητος εἰς τὰ σπλάγχνα σου, χρησιμοποιῶν ὡς σπίρτον καὶ ὡς προσάναμμα τὴν φιλονεικίαν, τὴν ὁποίαν προεκάλεσεν ἡ ἀδιαλλαξία σου. Ἀνάπτεται ὅμως συγχρόνως ἡ αὐτὴ πυρκαϊὰ καὶ εἰς τὰ σπλάγχνα τοῦ ἄλλου. Πιθανῶς ἡ φιλονεικία σας νὰ διήρκεσεν ὀλίγας μόνον στιγμάς. Ἐπηκολούθησεν ὅμως ἡ ἔχθρα· ἐπηκολούθησεν ὁ πόνος, τὸν ὁποῖον προκαλοῦν εἰς τὴν καρδίαν αἱ πληγαί, ποὺ τῆς ἐδόθησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φιλονεικίας. Καὶ εἶνε πόνος, ὁ ὁποῖος ὁλονὲν γίνεται μεγαλείτερος, ἐφ' ὅσον τὸ πνεῦμα τῆς ἀδιαλλαξίας κρατεῖ καὶ εἰς τοὺς δύο σας. Καὶ εἶνε ἔχθρα, ποὺ ἀνάπτει μῖσος ἀκοίμητον, τὸ ὁποῖον οὔτε ἡ πλάκα τοῦ τάφου δὲν δύναται νὰ σβύσῃ. «Καὶ ἔσται σοι ἴση θανάτῳ»!!

Ἀλλ' ἐν τοιοῦτο μῖσος καὶ μία τόσον ἀκοίμητος ἔχθρα, ποίας ὀλεθρίας συνεπείας θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ διὰ σέ; Βλέπεις τὸ μισητόν σου πρόσωπον καὶ ἀναποδογυρίζονται τὰ σωθικά σου. Ἡ καρδία σου κτυπᾷ. Τὸ χρῶμα τοῦ προσώπου σου ἀλλάζει. Ὁ λάρυγξ σου ξηραίνεται..... Ποία ἀνεπιθύμητος συνάντησις! Χιλίας φορὰς προτιμότερον νὰ εὑρίσκεσο εἰς κάποιαν θύραν νεκροταφείου καὶ νὰ ἀντίκρυζες ἀλλεπάλληλα φέρετρα νεκρῶν συνοδευόμενα ἀπὸ τεθλιμμένους, οἱ ὁποῖοι προκαλοῦν διὰ τῶν κοπετῶν των σπαραγμὸν καὶ εἰς τὰς καρδίας τῶν ἄλλων.

Συναντᾷς τὸν ἐχθρόν σου ἔξω, εἰς τὴν ἐξοχήν. Ποῖαι ὑποψίαι σοῦ γεννῶνται, ποῖαι ὑπόνοιαι, ποῖοι φόβοι, ποῖα σχέδια προφυλακτικά, ποῖαι σκέψεις ἀμύνης. Πρέπει νὰ εἶμαι ὡπλισμένος διὰ νὰ ἀμυνθῶ. Πρέπει νὰ τὸν πυροβολήσω πρῶτος διὰ νὰ τὸν προλάβω. Πρέπει..... Θάνατος πραγματικὸς καὶ θάνατος καθημερινός!

Μήπως εἰξεύρεις ποίας συνεπείας θὰ ἔχῃ μία νέα φιλονεικία μαζῇ του; Εἰμπορεῖ νὰ φθάσῃς καὶ μέχρι φόνου. Εἰμπορεῖ ἀκόμη νὰ φονευθῇς σύ. Εἰμπορεῖ νὰ φονευθῆτε καὶ οἱ δύο. Ἀλλὰ καὶ ἂν τὸν προλάβῃς σύ, τί τὸ ὄφελος; Ἐκεῖνος ἐφονεύθη μίαν φορὰν καὶ σὺ σκοτώνεσαι κάθε ἡμέραν. Διότι εἰς τὸ βάθος τῆς φυλακῆς θὰ ἔχῃς καθημερινὴν ἀγωνίαν ὡς ὄρος βαρὺ πιέζουσαν τὴν καρδίαν σου, θὰ ἔχῃς διαρκῆ τὴν τύψιν τῆς συνειδήσεως, τὸν φόβον τοῦ κινδύνου.....

Ταλαίπωρε! εἶσαι δυστυχής. Ἡ ἔχθρα σου ἀπέβη διὰ σὲ «ἴση θανάτῳ». Τὸ φάσμα καὶ ὁ φόβος τοῦ θανάτου σὲ καταδιώκει ἀπαύστως. Καὶ ἂν ἀκόμη διαφύγῃς τὰς κατὰ τῆς ζωῆς σου ἀπειλάς, ὁ θάνατος ὡς φάντασμα ἀπαίσιον, ζητοῦν νὰ πίῃ τὸ αἷμά σου, θὰ παρουσιάζεται ἐμπρός σου διαρκῶς καὶ εἰς πᾶσαν στιγμήν. Ποία δυστυχία!

Ἀρχιμ. † Εὐσεβίου Ματθοπούλου

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΗΝ Β' ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

8. «Μὴ οὖν ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν, μηδὲ ἐμὲ τὸν δέσμιον αὐτοῦ, ἀλλὰ συγκακοπάθησον τῷ εὐαγγελίῳ κατὰ δύναμιν Θεοῦ».

Μὴ ἐντραπῇς λοιπὸν νὰ μαρτυρῇς καὶ νὰ ὁμολογῇς τὸν Κύριόν μας, μηδὲ ἐμέ, ὁ ὁποῖος ἔχω φυλακισθῆ διότι τὸν ἐκήρυττον, ἀλλὰ κακοπάθησον μαζὺ μὲ ἐμὲ χάριν τοῦ Εὐαγγελίου σύμφωνα μὲ τὴν δύναμιν, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Θεός.

«οὖν». Ἐπειδὴ ὁ Θεὸς μᾶς ἔδωκε πνεῦμα δυνάμεως, καὶ σὺ λοιπὸν **«μὴ ἐπαισχυνθῇς τὸ μαρτύριον τοῦ Κυρίου ἡμῶν».** «Τουτέστι μὴ αἰσχύνου, ὅτι τὸν ἐσταυρωμένον κηρύσσεις» (Χρυσ.), «ἀλλὰ κήρυσσε παρρησίᾳ» (Οἰκ.). Πρβλ. καὶ Λουκᾶ θ' 26 («ὃς ἐὰν ἐπαισχυνθῇ με καὶ τοὺς ἐμοὺς λόγους, τοῦτον ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπαισχυνθήσεται.....»). Μαρτύριον λέγει τὴν μαρτυρίαν περὶ τοῦ ἐσταυρωμένου Κυρίου, τὴν ὁποίαν παρέχουσιν οἱ κήρυκες τοῦ Εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ πάντες οἱ πιστοί. **«τοῦ Κυρίου ἡμῶν».** Ἴσως λέγει τοῦτο μετά τινος ἀντιθέσεως πρὸς τὸν Καίσαρα, τὸν ὁποῖον οἱ περὶ αὐτὸν ἀπεκάλουν κύριον. Ἡμεῖς ἰδικόν μας Κύριον ἔχομεν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.

«μηδὲ ἐμέ». Ἐὰν ὁ Τιμόθεος ἠσχύνετο νὰ ὁμολογῇ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, πολὺ περισσότερον θὰ ἐντρέπετο νὰ ἔχῃ σχέσεις πρὸς τὸν Παῦλον, ὅστις ἦτο φυλακισμένος χάριν τοῦ Χριστοῦ. **«τὸν δέσμιον αὐτοῦ».** «Τὸν δεδεσμευμένον δι' αὐτόν» (Ζυγ.). «Οὐ γὰρ ὡς κακοῦργός εἰμι δεσμώτης, ἀλλὰ τοῦ σταυρωθέντος ἕνεκεν» (Χρυσόστ.).

«ἀλλὰ συγκακοπάθησον». «Καὶ μὴ μόνον μὴ ἐπαισχυνθῇς, ἀλλὰ καὶ συγκακοπάθησον μετ' ἐμοῦ» (Οἰκ.). Οὐχὶ συγκακοπάθησον τῷ Εὐαγγελίῳ, ὡς ἐὰν τὸ Εὐαγγέλιον ἐλέγετο ὅτι κακοπαθεῖ διὰ τὸ «κατηγορεῖσθαι καὶ ἐμπαίζεσθαι», ἀλλὰ «σὺν ἡμῖν τοῖς ἀποστόλοις κακοπάθησον διὰ τὸ Εὐαγγέλιον» (Ζυγ.), κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον. **«κατὰ δύναμιν Θεοῦ»,** «ὑπὸ Θεοῦ δυναμούμενος» (Ζυγ.). «Τουτέστι μὴ τῇ δυνάμει λογίζου τῇ σῇ, ἀλλὰ τῇ τοῦ Θεοῦ τὸ ταῦτα φέρειν» (Χρυσ.). Ὁ Θεός, ὅστις μᾶς ἔδωκε πνεῦμα δυνάμεως, θὰ σοῦ δώσῃ δύναμιν νὰ κακοπαθήσῃς μαζύ μου διὰ τὸ Εὐαγγέλιον.

9. «Τοῦ σώσαντος ἡμᾶς καὶ καλέσαντος κλήσει ἁγίᾳ οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ ἰδίαν πρόθεσιν καὶ χάριν, τὴν δοθεῖσαν ἡμῖν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ πρὸ χρόνων αἰωνίων».

Ὁ Ὁποῖος μᾶς ἔσωσε καὶ ἐκάλεσε μὲ κλῆσιν, ἡ ὁποία, ὡς προερχομένη ἐξ αὐτοῦ ποὺ εἶνε ἅγιος, ἁγιάζει τοὺς καλουμένους καὶ τοῦτο οὐχὶ σύμφωνα μὲ τὰ ἔργα μας, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὴν ἰδίαν του ἀγαθὴν θέλησιν καὶ χάριν, ἡ ὁποία μᾶς ἐδόθη διὰ μέσου τῆς ἑνώσεώς μας μὲ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ εἶχεν ὁρισθῆ πρὸ τῶν αἰώνων.

«Τοῦ σώσαντος ἡμᾶς». Τὸ «ἡμᾶς» δὲν ἀναφέρεται μόνον εἰς τὸν Τιμόθεον καὶ εἰς τὸν Παῦλον, ἀλλ' εἰς ὅλους τοὺς πιστούς. Μία ἑκάστη τῶν λέξεων τοῦ στίχου τούτου ἔχει προσφυέστατα ἐκλεγῆ διὰ νὰ παρασταθῇ καὶ ἀποδειχθῇ ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ἐδόθη εἰς τοὺς χριστιανούς. Ἔσωσεν ἡμᾶς ἐκ τοῦ θανάτου τῆς ἁμαρτίας· ἐκάλεσεν ἡμᾶς πρὸς ἑαυτὸν κλήσει **ἁγίᾳ·** μᾶς ἐκάλεσεν ἀναξίους ὄντας καὶ ἐξ ἄκρας ἀγαθότητος.

«κλήσει ἁγίᾳ», μὲ κλῆσιν ἡ ὁποία ὁλόκληρος προέρχεται ἐκ τοῦ ἁγίου Θεοῦ καὶ ἡμᾶς τοὺς καλουμένους ἁγνίζει καὶ ἁγιάζει. Κλήσει «ἁγνιζούσῃ καὶ ἁγιαζούσῃ» (Ζυγ.). Συναφὴς ἡ ἔννοια πρὸς τὸ Α' Θεσσαλ. δ' 7 («ἐκάλεσεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς ἐν ἁγιασμῷ») καὶ μάλιστα πρὸς τὸ Α' Πέτρου α' 15 («κατὰ τὸν καλέσαντα ὑμᾶς ἅγιον καὶ αὐτοὶ ἅγιοι ἐν πάσῃ ἀναστροφῇ γενήθητε»).

«οὐ κατὰ τὰ ἔργα ἡμῶν». «Τουτέστιν, οὐκ ἐπειδὴ ἄξιοι ἦμεν τῆς κλήσεως» (Οἰκ.). «Κέκληκεν ἡμᾶς ὁ Θεὸς οὐκ εἰς τὸν ἡμέτερον ἀποβλέψας βίον, ἀλλὰ διὰ μόνην φιλανθρωπίαν» (Θεοδ.).

«ἀλλὰ κατ' ἰδίαν πρόθεσιν». «Ἀλλ' ἐξ ἰδίας προθέσεως, οἴκοθεν ἐκ τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ ὁρμώμενος» (Χρυσόστ.).

«καὶ χάριν». Ἡ χάρις αὕτη μᾶς ἐδόθη διὰ μέσου τῆς ἑνώσεώς μας πρὸς τὸν Χριστόν, πολὺ πρὸ τοῦ γεννηθῶμεν, «πρὸ καταβολῆς κόσμου» (Ἐφεσ. α' 4), πρὸ τοῦ νὰ ἀρχίσῃ ὁ χρόνος, πρὸ τῆς αἰωνιότητος. Δεικνύει «ὅτι πρὸ αἰώνων τὸ τῆς θείας ἐνανθρωπήσεως καὶ σωτηρίας ἡμῶν ὡρίσθη μυστήριον. Τὸ δὲ «πρὸ χρόνων αἰωνίων» ἀντὶ τοῦ ἀνάρχως» (Ζυγ.).

Λαϊκὸν κήρυγμα ἀπὸ τὴν ἁγίαν Γραφὴν

ΕΝΤΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΙ

Αἱ παραγγελίαι, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν Μωϋσῆν κατὰ τὴν ἰδικήν αὐτὴν συνδιάλεξιν, ποὺ ἔγινεν εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπίσημον καὶ ἐπιβλητικὴν καὶ φοβερὰν νομοθέτησιν τοῦ δεκαλόγου, ἦσαν, φαίνεται, πολὺ ἐκτεταμέναι. Καὶ τὸ καταλαβαίνομεν ἀπὸ τὸ ὅτι τρία ὁλόκληρα κεφάλαια τῆς Ἐξόδου εἶνε ἀφιερωμένα εἰς τὰς παραγγελίας αὐτάς.

Πρῶτα πρῶτα ὁ Θεὸς ἐπαναλαμβάνει πάλιν τὴν δευτέραν ἐντολὴν καὶ ἀφοῦ ἀπαγορεύει διὰ δευτέραν φορὰν εἰς τοὺς Ἰσραηλίτας τὸ νὰ κάμουν ποτὲ «θεοὺς ἀργυροῦς καὶ θεοὺς χρυσοῦς», δίδει ὁδηγίας, πῶς νὰ φτιάνουν τὸ θυσιαστήριον κάθε φορὰ ποὺ θὰ ἐχρειάζετο τώρα εἰς τὴν ἔρημον ἢ καὶ ἄλλη φορὰ εἰς τὸν τόπον, ποὺ θὰ ἐφανερώνετο ἐκτάκτως ὁ Θεὸς καὶ θὰ ἔπρεπεν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο νὰ Τοῦ προσφέρουν θυσίαν (Ἐξόδου κ' 24—26). Ὕστερα διασαφηνίζει εἰς τὸν Μωϋσῆν τὴν πέμπτην καὶ τὴν ἕκτην ἐντολὴν μὲ νέαις παραγγελίαις, εἰς τῆς ὁποίαις καθορίζονται τὰ δικαιώματα καὶ τὰ καθήκοντα τῶν κυρίων πρὸς τοὺς δούλους καὶ τὰς δούλας των (Ἐξόδ. κα' 2—11), καθὼς καὶ ἡ αὐστηραῖς τιμωρίαις ποὺ πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται εἰς τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα θὰ ἔδειχναν ἀπείθειαν καὶ ἀσέβειαν εἰς τοὺς γονεῖς των (κα' 15—17). Δίνει ἀκόμη συμπληρωματικαῖς ἐντολαῖς καὶ παραγγελίαις σχετικῶς μὲ τὸν φόνον καὶ τὰ θανατηφόρα τραύματα, καὶ καθορίζει τὸν θάνατον μὲν ὡς ποινὴν γιὰ τὰ κακουργήματα αὐτὰ (κα' 12, 14, 16), ἐλαφρότεραις δὲ ποιναῖς γιὰ τὰ ἐλαφρότερα τραύματα (κα' 18—36). Ἔπειτα δίδονται καὶ ἄλλαις προστάγαῖς ποὺ ἀναφέρονται εἰς τὴν ὀγδόην ἐντολὴν καὶ ὁρίζουν ποιναῖς γιὰ διαφόρους περιπτώσεις κλεψιᾶς ἢ βλάβης τῆς ἰδιοκτησίας τοῦ πλησίον (κβ' 1—15), καθὼς καὶ ἄλλαις παραγγελίαις ποὺ ἐξηγοῦν τὴν ἑβδόμην ἐντολὴν καὶ κολάζουν διάφορα εἴδη αἰσχρῶν καὶ ἀνηθίκων ἁμαρτημάτων (κδ' 16—19). Ἔπειτα γίνεται λόγος γιὰ τῆς ἀδικίαις, ποὺ γίνονται στῆς χήραις καὶ στὰ ὀρ-

φανὰ καὶ στοὺς προσηλύτους, καθὼς καὶ γιὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ γίνωνται τὰ δάνεια καὶ οἱ ἐνεχυριασμοὶ (κδ' 21—27). Δίνει ἔπειτα ἐντολαῖς καὶ γιὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς γῆς καὶ γιὰ τῆς ἐποχαῖς τῶν ἑορτῶν, ποὺ ὁ καθένας Ἰουδαῖος πρέπει νὰ παρουσιάζεται εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ (κδ' 29—κγ' 19).

Καὶ ἀφοῦ ἔτσι ὁ Θεὸς ὁρίζει καθαρὰ καὶ διασαφηνίζει, ποίαις ὑποχρεώσεις καὶ ποῖα καθήκοντα ἀνελάμβανεν ὁ Ἰσραὴλ ἀπέναντί Του ὡς ἐκλεκτὸς καὶ ἀγαπημένος λαός Του, ἔρχεται ἀμέσως ν' ἀπαριθμήσῃ καὶ τί θὰ ἐδικαιοῦτο ὁ Ἰσραὴλ νὰ περιμένῃ ἀπὸ τὸν Θεὸν εἰς περίπτωσιν, ποὺ θὰ ἐδείχνετο πιστὸς καὶ ἀκριβὴς τηρητὴς τῶν ὑποχρεώσεών του αὐτῶν. Ἔτσι εἶνε, ἀδελφέ μου. Κάθε καθῆκον εἶνε συντροφευμένον καὶ μὲ κάποιο δικαίωμα. Δὲν μπορεῖς ὅμως νὰ στηρίξῃς τὸ δικαίωμά σου αὐτό, ἐὰν προηγουμένως δὲν τηρήσῃς ἐπακριβῶς τὸ καθῆκον, ἀπὸ τὸ ὁποῖον βγαίνει καὶ εἰς τὸ ὁποῖον στηρίζεται τὸ δικαίωμά σου τοῦτο. Ἀπὸ τὴν στιγμήν, ποὺ ζητᾷς μόνον τὴν ἀπόλαυσιν τοῦ δικαιώματος, χωρὶς συγχρόνως νὰ ὑποβάλλεσαι καὶ εἰς τὴν θυσίαν τοῦ καθήκοντος, γίνεσαι ἄδικος καὶ παράλογος ἐκμεταλλευτής, σφετεριστὴς ποὺ ἔρχεται νὰ ἰδιοποιηθῇ κάτι, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς δὲν τοῦ ἀνήκει. Βέβαια τὸ ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον ἴσως κατέχεις, γιὰ νὰ ὁμιλήσω μὲ κάποιο παράδειγμα, εἶνε ἀξίωμα ἐκτάκτως τιμητικὸν καὶ προσοδοφόρον. Ἔχει ὅμως συγχρόνως καὶ βάρη πολλά, καὶ εὐθύνας δυσβαστάκτους, καὶ καθήκοντα δυσβάστακτα. Νὰ τραβᾷς μόνον τὰ εἰσοδήματα· νὰ ἀσκῇς μόνον τὴν ἐξουσίαν· νὰ ἀξιοῖς μόνον τὰς τιμάς, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ ἀποφεύγῃς τὰς θυσίας, ναὶ τὰς θυσίας, τὰς ὁποίας σοῦ ἐπιβάλλει ὡς ὑποχρέωσιν τὸ ἀξίωμά σου, αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀδικίαν, ἡ ὁποία σὲ μεταβάλλει εἰς ἐπιδρομέα καὶ εἰς ἐκμεταλλευτὴν τῆς ἐξουσίας καὶ τοῦ ἀξιώματος. Καὶ εἰμπορεῖ μὲν μὲ διαφόρους συνδυασμοὺς καὶ συνεργασίας καὶ συμμαχίας νὰ κρατιέσαι εἰς τὸ ἀξίωμα τὸ πολιτικόν, ἢ ἐκκλησιαστικόν, ποὺ κατέλαβες, ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος; Οἱ ὑφιστάμενοί σου, καὶ ἂν ἐξωτερικῶς φαίνωνται, ὅτι σοῦ ἀπονέμουν τιμήν, εἰς τὰ βάθη των σὲ περιφρονοῦν. Καὶ γρήγορα πολὺ θὰ γίνῃς τὸ ἁλάτι ἐκεῖνο τὸ ἄχρηστον, διὰ τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ Χριστός, ὅτι εἰς τίποτε ἄλλο δὲν χρησιμεύει παρὰ μόνον εἰς τὸ νὰ τὸ πετάξουν ἔξω εἰς τοὺς δρόμους γιὰ νὰ πατιέται μὲ περιφρόνησιν ἀπὸ τοὺς διαβάτας.

Ἀπολογητικαὶ Μελέται.

ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

Α'. Γενικὸς χαρακτηρισμός.

Ἐρχόμενοι ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν γενικῶν ἐπιχειρημάτων, ἅτινα προσεβλήθησαν ἑκάστοτε ὑπὸ τῶν ὑποστηρικτῶν καὶ ἐνθουσιωδῶν ὀπαδῶν τῆς ἐξελίξεως ἢ μεταμείψεως τῶν εἰδῶν, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι πρωτίστως νὰ τονίσωμεν, ὅτι καὶ πάντα ὁμοῦ λαμβανόμενα, πολλῷ δὲ μᾶλλον καὶ ἕκαστον τούτων χωρίς, δὲν ἐκρίθησαν ἐπαρκῆ, ὥστε νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τῆς περὶ ἐξελίξεως θεωρίας τὸν καθαρὸν ὑποθετικὸν χαρακτῆρα αὐτῆς. Ἡ περὶ μεταμείψεως ἢ ἐξελίξεως τῶν εἰδῶν θεωρία, ὑφ' οἱανδήποτε μορφὴν καὶ ἐὰν ἤθελεν ἐξετασθῆ, παρουσιάζεται ἁπλῆ ὑπόθεσις, μὴ δυναμένη νὰ διεκδικήσῃ θέσιν μεταξὺ τῶν ἐπιστημονικῶς ἐπικυρωθεισῶν καὶ διαπιστωθεισῶν ἀληθειῶν.

Ἤδη τῷ 1888 ὁ Αἰμίλιος Blanchard, διακεκριμένος φυσιολόγος καὶ μέλος τοῦ Ἰνστιτούτου, ἔγραφεν ἐν τῷ προλόγῳ τοῦ ἔργου αὐτοῦ «La vie et les êtres organisés»: «Πολλάκις διεκήρυξα εἰς τοὺς περὶ ἐμέ, ὅτι ἐὰν ἐρευνητής τις ἐπετύγχανε τὴν ἐπιστημονικὴν ἀπόδειξιν βεβαίας τινὸς μεταμορφώσεως παρά τισιν ἀντιπροσώποις ὁμίλου τινὸς τοῦ ζωϊκοῦ βασιλείου, θὰ ἐτιθέμην εἰς τὴν διάθεσίν του διὰ νὰ παρουσιάσω τὸ πόρισμα τοῦτο εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν καὶ διὰ νὰ διακηρύξω τὸν θρίαμβον τοῦ ἐρευνητοῦ τούτου..... Εἴπερ ποτε καὶ ἄλλοτε ἀνανεόνω σήμερον τὴν πρόσκλησίν μου ταύτην καὶ διακηρύττω τὴν καλήν μου θέλησιν βεβαιῶν, ὅτι οὐδόλως θὰ ἐλυπούμην, ἐὰν ἀπεδεικνυόμην ἡττημένος. Ἔχων ὡς παρηγορίαν μου τὴν προσδοκίαν μιᾶς προόδου ἐπιστημονικῆς, τῆς ὁποίας ἡ σπουδαιότης θὰ ἦτο ἄπειρος, ρίπτω μεθ' ὅλων τῶν δυνάμεων τῆς ψυχῆς μου τὸν λόγον τοῦτον πρὸς πάντας τοὺς φίλους τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν: Δείξατέ μοι ἅπαξ τὸ παράδειγμα τῆς μεταμείψεως (transformation) εἴδους τινός».

Ὡς ἀπάντησιν εἰς τὴν πρόκλησιν ταύτην τοῦ Blanchard θὰ ἠδύνατό τις νὰ δεχθῇ ὅ,τι μετὰ δεκαετίαν ὁλόκληρον ἀνεγνώριζεν ἐν πάσῃ εἰλικρινείᾳ καὶ εὐθύτητι ὁ Yves Delage, ἐκ τῶν ἐνθέρμων ὀπαδῶν καὶ ὑποστηρικτῶν τῆς ἐξελίξεως. «Ἀναγνωρίζω ἄνευ δυσκολίας, ὅτι οὐδεείς ποτε εἶδεν εἶδός τι νὰ γεννᾷ ἕτερον εἶδος, οὔτε νὰ μεταμορφοῦται εἰς ἕτερον εἶδος. Ἀναγνωρίζω ἀκόμη, ὅτι δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀπολύτως παρατήρησις ρητὴ καὶ ὡρισμένη, ἀποδεικνύουσα ὅτι ἡ μεταβολὴ καὶ μεταμόρφωσις αὕτη ἔλαβέ ποτε χώραν»(1).

Ἀλλὰ καὶ ὁ Häckel ὁμολογεῖ ἐλευθέρως, ὅτι «ὁ Δαρβῖνος δὲν ἐχρησιμοποίησε νέας ἢ μέχρι τοῦδε ἀγνώστους ἰδιότητας τῆς ὕλης, ἀλλ' ἁπλῶς δι' ἐξόχως εὐφυοῦς συνδυασμοῦ, διὰ τῆς συνθετικῆς κατανοήσεως καὶ διὰ τῆς ἐμβριθοῦς συγκρίσεως ἀριθμοῦ τινος καλῶς γνωστῶν γεγονότων ἔλυσεν ὁ Δαρβῖνος τὸ μυστήριον τοῦ ζῶντος κόσμου»(2).

Αὐτὸς ὁ Δαρβῖνος ᾠσθάνετο ὑπὲρ πάντα ἄλλον, ὅτι ἡ θεωρία τῆς ἐξελίξεως δὲν ἦτο παρὰ ὑπόθεσις μόνον. Καὶ μετ' ἀξιεπαίνου εἰλικρινείας ὁμολογεῖ, ὅτι «πολλαὶ ἐκ τῶν ἀπόψεων, αἵτινες προεβλήθησαν, εἶνε κατ' ἐξοχὴν θεωρητικαί, καὶ ἀναμφιβόλως τινὲς ἐξ αὐτῶν θὰ ἀποδειχθῶσι πεπλανημέναι»(3). Εἶνε δὲ ἀξιοσημείωτον, ὅτι ὁ Δαρβῖνος ἀπέφευγε τὰ διάφορα «συμπεράσματά του νὰ παρουσιάζῃ ὑπὸ τύπον κατηγορηματικῶν καὶ θετικῶν πορισμάτων. Ἐχρησιμοποίει πάντοτε τὰς φράσεις: «Μοὶ φαίνεται, ὅτι.....»· «Ἄγομαι εἰς τὸ νὰ πιστεύσω, ὅτι.....» «Εἶνε ἁπλούστερον νὰ ὑποθέσῃ τις, ὅτι.....». Ὡς ἐκ τούτου καὶ ὁ de Quatrefages

---

(1) Delage, La structure du protoplasme et les theories de l' hérédité, Paris, 1895, σελ. 184.

(2) Natur. Hist. of Creation, μετάφρασις Ἀγγλικὴ παρὰ Ebrard, Apologetics μετάφρ. Ἀγγλικὴ ὑπὸ I. Macpherson τόμ. Β' σελ. 6.

(3) Darwin, Descent of Man and Selection in relation to Sex σελ. 606.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΖΩΗΣ»

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Σειρὰ μαθημάτων διὰ τὰ Κατώτερα Κατηχ. Σχολεῖα, χρησιμώτατον βοήθημα διὰ τοὺς διδάσκοντας. Περιέχει τὴν διδακτέαν ὕλην ἑνὸς σχολικοῦ ἔτους. Σελίδες 128. Τιμᾶται δρ. 20 ἄδετος, δρ. 35 πανόδετος. Προστίθενται ταχυδρομικὰ Ἐσωτερικοῦ δρ. 8 διὰ τὰ ἄδετα, δρ. 10 διὰ τὰ πανόδετα. Διὰ τὸ Ἐξωτερικόν, διπλάσια.

Η ΘΕΙΑ ΟΙΚΟΔΟΜΗ

Σειρὰ μαθημάτων διὰ τὰ Μέσα Κατηχ. Σχολεῖα, βοήθημα διὰ τοὺς διδάσκοντας. Περιέχει τὴν διδακτέαν ὕλην ἑνὸς σχολικοῦ ἔτους. Σελίδες 136. Τιμᾶται δρ. 30 ἄδετος, δρ. 45 πανόδετος. Ταχ)κὰ Ἐσωτερικοῦ δρ. 8 διὰ τὰ ἄδετα, δρ. 10 διὰ τὰ πανόδετα. Ἐξωτερικοῦ διπλάσια.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας κυκλοφορεῖ:

ΣΧΕΔΙΑΣΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

τοῦ 1934—1935 διὰ τὰ Ἀνώτερα Κατηχητικά, πολυγραφημένον.

ἐπικρίνων τὴν εἰκοτολογίαν ταύτην τὴν ἥκιστα ἐπιστημονικὴν (allure peu scientifique) τοῦ Δαρβίνου παρατήρει τὰ ἑξῆς: Ἰσχυρίζεσθε, ὅτι τοῦτο σᾶς φαίνεται οὕτω· νομίζετε προτιμότερον νὰ πιστεύσητε εἰς τὴν μεταβολὴν τῶν μορφῶν· εἶσθε πεπεισμένος, ὅτι τὰ σημερινὰ εἴδη κατάγονται ἀπὸ προγόνους κοινούς. Ἀλλ' ἐὰν φαίνεται εἰς ἐμὲ προτιμότερον τὸ ἐναντίον, ἐὰν ἐγὼ ἔχω τὴν πεποίθησιν, ὅτι ἡ ἀντίθετος γνώμη εἶνε πιθανωτέρα, τότε ἔχω δικαίωμα νὰ ὑποστηρίξω τὰ ἐναντία ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ὑποστηρίζετε σεῖς. Ὁ ἐπιστημονικὸς συλλογισμός, ἐξακολουθεῖ ὁ Quatrefages, προβάλλεται κατ' ἄλλον τρόπον· ἐπὶ τοῦ τιθεμένου ζητήματος θὰ ἔπρεπε νὰ παρατεθῶσι γεγονότα μεταβολῆς εἰδῶν βεβαιωμένα καὶ διηκριβωμένα διὰ νὰ ἐξαγάγῃ τις ἐξ αὐτῶν συμπέρασμα γενικόν(4).

Ἐκ τῶν λεχθέντων ἐμφαίνεται σαφῶς, ὅτι μακρὰν τοῦ νὰ στηρίζεται ἐπὶ ἐπιστημονικῶς ἀδιασείστων βάσεων ἡ θεωρία τῆς μεταμείψεως ἢ μεταβολῆς τῶν εἰδῶν ἀποτελεῖ ὑπόθεσιν, μὴ ἔχουσαν ὑπὲρ ἑαυτῆς γεγονότα ἀποδεδειγμένα, διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὴν παραδοχὴν οἱουδήποτε ἐπιστήμονος, ἀλλ' ἁπλῶς παρουσιαζομένην πιθανὴν ἢ ἀπίθανον εἰς τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν φιλοσοφοῦντα, ἀναλόγως τῶν φιλοσοφικῶν προϋποθέσεων, ἐξ ὧν ὁρμᾶται, καὶ τῶν κατευθύνσεων, τὰς ὁποίας προτιμᾷ. Καὶ ἵνα ἐπαναλάβωμεν ἔτι ἅπαξ τοὺς λόγους τοῦ Délage: «ἀποβαίνει τις ἢ δὲν ἀποβαίνει ἐξελικτικὸς οὐχὶ ἕνεκα τῶν λόγων, τοὺς ὁποίους συνάγει ἐκ τῆς φυσικῆς ἱστορίας, ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῶν φιλοσοφικῶν του ἰδεῶν»(5). Ἐν ἄλλαις λέξεσιν οἱ ἀπὸ ὑλιστικῶν προϋποθέσεων ὁρμώμενοι παρουσιάζονται πεπεισμένοι περὶ τοῦ ὅτι δι' ἐξελίξεως φυσικῆς καὶ ἀναγκαίας παρήχθη ἡ ποικιλία τῶν εἰδῶν τῆς ζωῆς, οὐχὶ διότι ἔχουσιν ἀποδείξεις ἰσχυρὰς καὶ ἀδιαφιλονεικήτους ὑπὲρ τῆς θέσεως ταύτης, ἀλλ' ἐξ αἰτίας τῶν φιλοσοφικῶν αὐτῶν ἰδεῶν, αἵτινες ἀποκλείουσι τὴν ὕπαρξιν Θεοῦ Δημιουργοῦ.

(4) Παρὰ Guibert et Chinchole ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 317.
(5) Ἐνθ' ἀνωτ. σελ. 185.

Μεγάλου Βασιλείου

ΟΜΙΛΙΑ Θ'
ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΞΑΗΜΕΡΟΝ

«Ἐξαγαγέτω ἡ γῆ ψυχήν». Τὰ κτήνη εἶναι γήϊνα καὶ πρὸς τὴν γῆν βλέπουν, ἀλλὰ τὸ οὐράνιον φυτόν, ὁ ἄνθρωπος, ὅσον διαφέρει ἀπὸ τὰ ζῶα κατὰ τὸ σχῆμα τῆς σωματικῆς διαπλάσεως, τόσον ὑπερέχει καὶ κατὰ τὸ ἀξίωμα τῆς ψυχῆς. Ὁποῖον εἶναι τὸ σχῆμα τῶν τετραπόδων; Ἡ κεφαλή των κλίνει πρὸς τὴν γῆν, βλέπει τὴν κοιλίαν καὶ ἐπιδιώκει τὴν χάριν ταύτης εὐχαρίστησιν μὲ κάθε τρόπον. Ἡ ἰδική σου ὅμως κεφαλὴ ὑψώνεται πρὸς τὸν οὐρανόν· οἱ ὀφθαλμοί σου βλέπουν τὰ ἄνω, ὥστε ἐὰν καμμιὰ φορὰ καὶ σὺ ἀτιμάσῃς τὸν ἑαυτόν σου μὲ τὰ πάθη τῆς σαρκός, γινόμενος δοῦλος τῆς κοιλίας καὶ τῶν ὑπ' αὐτήν, «παρασυνεβλήθης τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθης αὐτοῖς» (κατὰ τὸν θεόπνευστον λόγον τοῦ Προφήτου, Ψαλ. 48. 13). Ἄλλη εἶναι ἡ φροντὶς ποῦ ἁρμόζει εἰς σέ· τὸ νὰ ἐπιζητῇς τὰ ἄνω, ὅπου ὑπάρχει ὁ Χριστός, νὰ ὑψώνεσαι μὲ τὸν νοῦν σου ὑπεράνω ἀπὸ τὰ γήϊνα (Κολοσ. 3, 1). Ἀναλόγως μὲ τὴν διάπλασιν ποῦ ἔλαβες, τοιουτοτρόπως νὰ συμπεριφέρεσαι εἰς τὸν βίον σου. Νὰ πολιτεύεσαι ὡσὰν νὰ ἦσο εἰς τοὺς οὐρανούς. Ἀληθινή σου πατρὶς εἶναι ἡ ἄνω Ἱερουσαλήμ, συμπολῖται καὶ ὁμόφυλοί σου οἱ πρωτότοκοι οἱ «ἀπογεγραμμένοι ἐν οὐρανοῖς» (Ἑβρ. 12, 22, 23).

«Ἐξαγέτω ἡ γῆ ψυχὴν ζῶσαν». Ὥστε λοιπὸν ἡ ψυχὴ τῶν ἀλόγων ζώων δὲν ἐξῆλθεν ἐκ τῆς γῆς, ὑπάρχουσα ἐκ προτέρου ἐντὸς αὐτῆς, ἀλλ' ἔλαβεν ὑπόστασιν συγχρόνως μὲ τὸ πρόσταγμα τοῦ Θεοῦ. Μία δὲ εἶναι ἡ ψυχὴ τῶν ἀλόγων. Διότι ἕνα εἶναι τὸ χαρακτηριστικόν της γνώρισμα, ἡ ἔλλειψις τοῦ λογικοῦ. Ἕκαστον δὲ ἀπὸ τὰ ζῶα διακρίνεται τῶν ἄλλων διὰ διαφόρων ἰδιοτήτων. Διότι ὁ μὲν βοῦς εἶναι σταθερός, νωθρὸς δὲ ὁ ὄνος, μὲ θερμότητα δὲ ὁ ἵππος ἐπιθυμεῖ τὸ θῆλυ· δὲν ἐξημερώνεται ὁ λύκος, ἡ δὲ ἀλώπηξ εἶναι δολερά. Ἡ ἔλαφος εἶναι δειλή· ὁ μύρμηξ φιλόπονος· ὁ σκύλος εἶναι εὐγνώμων καὶ ἐνθυμεῖται τοὺς φίλους. Διότι μόλις ἐδημιουργήθη ἕκαστον ζῶον, ἐπῆρε συγχρόνως καὶ τὸ ἰδίωμα τῆς φύσεως. Συγχρόνως ἐγεννήθη εἰς τὸν λέοντα ὁ θυμός, ἡ ἀπομεμονωμένη ζωή του, ἡ ἔλλειψις ἐπικοινωνίας μὲ τοὺς ὁμοίους του. Δηλαδὴ εἶναι ἕνα εἶδος τυράννου τῶν ἀλόγων ζώων, διὰ τὴν φυσικήν του ὑπερηφάνειαν, δὲν καταδέχεται νὰ φαίνεται ὁμότιμος πρὸς τοὺς πολλούς. Οὗτος δὲ οὐδὲ τὴν χθεσινὴν τροφὴν καταδέχεται νὰ λάβῃ, ἔστω καὶ ἂν πρόκηται νὰ φάγῃ τὰ ὑπόλοιπα τοῦ ἰδικοῦ του κυνηγίου. Εἰς τοῦτον δὲ ἡ φύσις ἐνέβαλε τοιαῦτα ὄργανα φωνῆς, ὥστε πολλὰ ζῶα ποῦ τὸν περνοῦν εἰς τὴν ταχύτητα, πολλάκις τὰ συλλαμβάνει μὲ μόνον τὸν βρυχηθμόν. Ἡ πάρδαλις εἶναι ὁρμητικὴ καὶ ταχεῖα εἰς τὰς κινήσεις. Τῆς ἐδόθη δὲ καὶ σῶμα κατάλληλον, εὐκίνητον καὶ ἐλαφρόν, παρακολουθοῦν τὰ κινήματα τῆς ψυχῆς. Νωθρὰ ἡ φύσις τῆς ἄρκτου, ἰδιόρρυθμος καὶ ὁ χαρακτήρ, ὕπουλος, βαθύς, κρυφός. Παρόμοιον ἔλαβε καὶ τὸ σῶμα, βαρύ, μονοκόμματον, χωρὶς ἀρθρώσεις, ὅπως ἥρμοζε πράγματι εἰς τὴν ἄρκτον, ἡ ὁποία ζῇ εἰς κατεψυγμένην χώραν.

Ἐὰν ἐξετάσωμεν πόση φυσικὴ καὶ ἀδίδακτος ἐπιμέλεια

ΚΥΡΙΑΚΗ 30 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ΙΗ'. Β' Κορινθ. θ' 6—11).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 542.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. Β' Λουκᾶ ς' 31—36).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 191.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ

Ἀπαιτήσεις καὶ ὑποχρεώσεις.

Διὰ νὰ φέρῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν εἰρήνην εἰς τὰς κοινωνίας μας ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δίδει θαυμάσιον νόμον, μὲ τὸν ὁποῖον ὁρίζει ὅτι αἱ ἀπαιτήσεις, τὰς ὁποίας ἔχομεν ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, πρέπει νὰ γίνουν καὶ ὑποχρεώσεις ἡμῶν πρὸς αὐτούς· «Καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως».

Ποίας ἀπαιτήσεις ἔχομεν συνήθως ἀπὸ τοὺς ἄλλους; Θέλομεν ἐν πρώτοις νὰ μὴ μᾶς βλάπτουν, καθ' οἱονδήποτε τρόπον· καὶ ἐξανίσταται δι' αὐτὸ ἡ ψυχή μας, ὅταν κανεὶς ὁπωσδήποτε μᾶς ἐνοχλήσῃ καὶ θίξῃ κάτι, τὸ ὁποῖον σχετίζεται μὲ τὸ ἄτομον ἢ τὴν οἰκογένειάν μας. Θέλομεν ἀκόμη νὰ μᾶς βοηθοῦν οἱ ἄλλοι εἰς τὰς ἀνάγκας μας καὶ νὰ ἐνδιαφέρωνται δι' ἡμᾶς· καὶ δι' αὐτὸ δυσανασχετοῦμεν, ὅταν ἀδιαφοροῦν διὰ τὸν πόνον καὶ τὴν δοκιμασίαν μας. Τέλος, ἔχομεν τὴν ἀπαίτησιν, ἂν ποτε παρεκτραπῶμεν εἴς τι, νὰ μᾶς συγχωρήσουν οἱ ἄλλοι καὶ νὰ δείξουν ἀνοχὴν καὶ μακροθυμίαν· διὰ τοῦτο δυσαρεστούμεθα, ὅταν πληροφορηθῶμεν ὅτι κάποιος μνησικακεῖ ἐναντίον μας καὶ θέλει νὰ μᾶς ἐκδικηθῇ.

Ἀλλ' αὐταὶ αἱ ἀπαιτήσεις ποὺ ἔχομεν ἀπὸ τοὺς ἄλλους, καὶ τὰς ὁποίας εὑρίσκομεν τόσον λογικὰς καὶ δικαίας, ἐπιβάλλουν εἰς ἡμᾶς ὡς καθῆκον νὰ δεικνύωμεν καὶ ἡμεῖς πρὸς τοὺς ἄλλους τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς συμπεριφοράν, τὴν ὁποίαν ἀπαιτοῦμεν ἀπὸ αὐτούς. Αὐτὸ ἐπιβάλλει ἡ δικαιοσύνη. Διότι ἄλλως, ἐν τίνι δικαιώματι ἀπαιτοῦμεν ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ κάμνουν τοῦτο καὶ νὰ ἀποφεύγουν τὸ ἄλλο; Καὶ διατί δὲν πρέπει καὶ αὐτοὶ νὰ ἔχουν ἀπὸ ἡμᾶς τὰς ἰδίας ἀπαιτήσεις; Τὸ δίκαιον εἶνε, νὰ θεωρῶμεν ὡς καθῆκόν μας ἱερὸν καὶ ἀπαράβατον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀπαιτοῦμεν ἀπὸ τὸν ἄλλον. Ὡς πλάσματα τοῦ Θεοῦ εἴμεθα ὅλοι ἴσοι, μὲ τὰ αὐτὰ καθήκοντα καὶ τὰς αὐτὰς ὑποχρεώσεις. Καθ' ὃν δὲ τρόπον εὑρίσκομεν πρέπον νὰ ρυθμίζουν οἱ ἄλλοι τὴν ἀπέναντί μας συμπεριφοράν των, κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ρυθμίζωμεν τὴν ἰδικήν μας ἀπέναντι αὐτῶν. Ἄλλως, εἴμεθα ἄδικοι καὶ ἐγωϊσταί, οἱ ὁποῖοι στήνομεν τὸ ἄτομόν μας ὡς εἴδωλον καὶ θεόν, καὶ ζητοῦμεν ἀπὸ τοὺς ἄλλους νὰ προσφέρουν εἰς αὐτὸ τὰς ὑπηρεσίας των.

Ἂς ἐφαρμόζωμεν λοιπὸν εἰς τὸν βίον μας τὸν χρυσοῦν αὐτὸν κανόνα τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δικαιοσύνης ποὺ μᾶς δίδει ὁ Κύριος, διότι αὐτὸς πράγματι ἐξυπηρετεῖ τὸ ψυχικόν μας συμφέρον καὶ κανονίζει κατὰ τὸν δικαιότερον τρόπον τὴν μετὰ τῶν ἄλλων συμβίωσιν.

Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη.

Πόσον τελεία καὶ ἁγία εἶνε ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ εἰς ποῖον ὕψος ἀρετῆς καὶ ἁγιότητος ἀναβιβάζει τὸν ἄνθρωπον, ὅταν τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν, μαρτυροῦν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ ὅσα ὁ Κύριος ὁρίζει διὰ τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην. Διότι δὲν θεσπίζει ἁπλῶς ὅτι πρέπει νὰ ἀγαπῶμεν τοὺς ἄλλους· ἀλλά, πρὸς τούτοις, θέλει καὶ τὰ ἐλατήριά μας νὰ εἶνε ἁγνὰ καὶ οἱ σκοποί μας ἀνιδιοτελεῖς. Διότι, ἐὰν ἀγαπῶμεν καὶ ἐλεῶμεν ἐκείνους μόνον, οἱ ὁποῖοι μᾶς ἀνταποδίδουν τὰ ἴσα, καὶ τὸ κάμνωμεν διὰ νὰ ἔχωμεν τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ὑποστήριξίν των, ἀδιαφοροῦμεν δὲ δι' ἐκείνους ποὺ δὲν μᾶς ἀγαποῦν καὶ δὲν μᾶς συντρέχουν, τότε ἡ ἀγάπη μας δὲν εἶνε πραγματικὴ ἀρετή, ἀλλὰ μόνον συμφεροντολογία καὶ ὑστεροβουλία καὶ ὑπολογισμός. Δι' αὐτὸ διατάσσει νὰ ἀγαπῶμεν καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθρούς μας, οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον δὲν μᾶς ἀγαποῦν, ἀλλὰ καὶ μᾶς βλάπτουν,

---

διὰ τὴν ζωήν των ὑπάρχει εἰς τὰ ἄλογα ζῶα, ἢ θὰ παρακινηθῶμεν εἰς τὸ νὰ προφυλάττωμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ νὰ φροντίζωμεν διὰ τὴν ψυχήν μας, ἢ θὰ καταδικασθῶμεν περισσότερον, ὅταν εὑρεθῶμεν ὅτι δὲν μιμούμεθα οὔτε τὰ ἄλογα ζῶα. Ἡ ἄρκτος πολλάκις, ὅταν πληγωθῇ μὲ βαθυτάτας πληγάς, θεραπεύει τὸν ἑαυτόν της, εἰσάγουσα μὲ κάθε τρόπον εἰς τὰς πληγάς της καὶ γεμίζουσα αὐτὰς μὲ τὸν φλόμον τοῦτον (1), ποῦ εἶνε ἐκ φύσεως ξηρός. Εἰμπορεῖς δὲ νὰ ἴδῃς καὶ τὴν ἀλώπεκα νὰ θεραπεύῃ τὸν ἑαυτόν της μὲ τὸ διάβρυον τῆς πίτυος (2). Ἡ δὲ χελώνη, ὅταν φάγῃ πάρα πολλὰς σάρκας ἐχίδνης (ὀχιᾶς), ἀποφεύγει τὴν βλάβην, ποῦ θὰ τῆς ἐπέφερε τὸ δηλητηριῶδες τοῦτο ζῶον, διὰ τῆς ἀντιδράσεως τῆς ρίγανης. Καὶ ὁ ὄφις θεραπεύει τὴν βλάβην τῶν ὀφθαλμῶν τρώγων μάραθον. Αἱ δὲ προγνώσεις τῆς ἀτμοσφαιρικῆς μεταβολῆς, ποίαν σύνεσιν λογικὴν δὲν ἀποκρύπτουν; Διότι τὸ μὲν πρόβατον, ὅταν προσεγγίζῃ κακοκαιρία, τρώγει πάρα πολλὴν τροφήν, ὡσὰν νὰ ἐφοδιάζεται διὰ τὴν ἐπερχομένην ἔλλειψιν. Οἱ δὲ βόες, κλεισμένοι διαρκῶς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ χειμῶνος, ὅταν πλέον προσεγγίζῃ ἡ ἄνοιξις, ἀντιλαμβανόμενοι μὲ τὴν φυσικὴν αἴσθησιν τὴν μεταβολήν, ἐκ τῶν βουστασίων στρέφουν τὸ βλέμμα πρὸς τὰς ἐξόδους καὶ ὅλοι μὲ ἕνα σύνθημα ἀλλάσσουν ὄψιν. Ἤδη δὲ μερικοὶ ἐκ τῶν φιλοπόνων παρετήρησαν, ὅτι καὶ ὁ ἐχῖνος τῆς ξηρᾶς (3) κατασκευάζει διπλᾶς ἐξόδους εἰς τὴν φωλεάν του· καὶ ὅταν μὲν πρόκειται νὰ φυσήξῃ βορρᾶς, φράσσει τὴν βορεινήν, ὅταν δὲ πάλιν γυρίζῃ νότος, αὐτὸς μεταβαίνει εἰς τὴν βορεινήν (4).

(Ἀκολουθεῖ)

(1) Εἶδος φυτοῦ, τοῦ ὁποίου τὰ φύλλα ἐχρησίμευον ὡς φτύλια.

(2) Δηλαδὴ μὲ τὸ ρετσίνι τῆς κουκουναριᾶς.

(3) Ὁ κοινὸς σκαντζόχοιρος.

(4) Ὀρθότατον καὶ τὸ ἐνταῦθα σημειούμενον ὑπὸ τοῦ Μ. Βασιλείου, ὅτι δηλαδὴ πολλὰ ζῶα, ὁδηγούμενα ἀπὸ τὸ ἔνστικτον, δύνανται νὰ προΐδουν τὴν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ. Καὶ οἱ σημερινοὶ εἰδικοί, οἱ Μετεωρολόγοι, ἀναγνωρίζουν καὶ δικαιολογοῦν τὴν τοιαύτην ἱκανότητα τῶν ζώων, ἐνῷ ὁ ἄνθρωπος μὲ ὅλα τὰ μέσα ποὺ διαθέτει καὶ τὴν ἐπιστήμην, τὴν ὁποίαν ἀπὸ μακροῦ καλλιεργεῖ, δὲν δύναται πολλάκις οὐδὲ τὴν ἐντὸς τῆς αὐτῆς ἡμέρας μεταβολὴν τοῦ καιροῦ νὰ προΐδῃ.

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

καὶ νὰ δίδωμεν εἰς ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἀνάγκην, χωρὶς νὰ περιμένωμεν ἀμοιβὴν καὶ ἀνταπόδοσιν ἀπὸ αὐτούς.

Πράγματι δέ. Καθὼς τὰ νομίσματα ποὺ κυκλοφοροῦν εἰς τὰς ἀγορὰς δὲν εἶνε ὅλα γνήσια, ἀλλ' εὑρίσκονται μεταξὺ αὐτῶν καὶ κίβδηλα καὶ πλαστά, κατὰ παρόμοιον τρόπον καὶ κάθε ἐκδήλωσις ἀγάπης τῶν ἀνθρώπων πρὸς ἀλλήλους δὲν εἶνε πραγματικὴ καὶ εἰλικρινὴς καὶ χριστιανικὴ ἀγάπη, ἀλλὰ κίβδηλη πολλάκις καὶ πλαστογραφία ἀγάπης. Μήπως τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς πλουσίους δὲν τοὺς περιστοιχίζουν συνήθως τόσοι καὶ δὲν ἐκδηλώνουν πρὸς αὐτοὺς ἐκτίμησιν καὶ ἐνδιαφέρον καὶ φαίνονται ὅτι τοὺς ἀγαποῦν; Καὶ ὅμως δὲν τοὺς ἀγαποῦν ὅλοι εἰλικρινῶς. Οἱ περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς εἶνε κόλακες καὶ ἐπιτήδειοι, οἱ ὁποῖοι ζητοῦν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὴν δῆθεν φιλίαν, διὰ νὰ ἔχουν ὑποστηρίξεις καὶ κέρδη. Ἀγαποῦν μόνον τὴν ὑποστήριξιν καὶ τὰ χρήματά των. Καὶ δι' αὐτό, ὅταν αὐτὰ λείψουν, ἀποσύρονται καὶ οἱ φίλοι ποὺ ἦσαν πρόθυμοι νὰ δείξουν ἄλλοτε τόσην ἀγάπην. Εἰμπορεῖ λοπόν ποτε αὐτὴ ἡ ἀγάπη νὰ ὀνομασθῇ πραγματικὴ καὶ χριστιανικὴ ἀγάπη; Παρόμοιαι δὲ ἀγάπαι ἀφθονοῦν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Ἀλλ' ὅλαι αὐταὶ δὲν εἶνε συνήθως τίποτε ἄλλο, παρὰ μόνον παραχάραξις τῆς ἀγάπης ποὺ νομοθετεῖ ὁ Κύριος. Εἶνε ἀγάπη τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ ὄχι τῶν ἄλλων. Εἶνε ἐκμετάλλευσις, πρὸς ὄφελος ἡμῶν τῶν ἰδίων. Ἐκμετάλλευσις δέ, ποὺ γίνεται ὑπὸ τὸ πρόσχημα καὶ μὲ τὸ ὄνομα τῆς ἀγάπης.

Ἀλλ' ὄχι! Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη δὲν εἶνε τοιαύτη ταπεινὴ συμφεροντολογία. Εἶνε εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῶν ἄλλων. Εἶνε προσπάθεια καὶ κόπος διὰ τὸ συμφέρον τῶν ἄλλων. Εἶνε θυσία ἀναπαύσεως καὶ χρήματος καὶ ὑγείας πολλάκις χάριν τῶν ἄλλων. Ἡ χριστιανικὴ ἀγάπη τότε εἶνε πραγματικὴ καὶ γνησία, ὅταν γίνεται χωρὶς ὀστεροβούλους καὶ ἰδιοτελεῖς σκοπούς. Ὅταν δὲν σταματᾷ μόνον εἰς ἐκείνους ποὺ μᾶς ἀγαποῦν, ἀλλ' ἐπεκτείνεται καὶ μέχρις αὐτῶν τῶν ἐχθρῶν μας, διὰ τοὺς ὁποίους ἔχομεν τὴν γενναιοψυχίαν ὄχι μόνον νὰ τοὺς συγχωρήσωμεν, ἀλλὰ καὶ νὰ φροντίσωμεν δι' αὐτούς. Τοιαύτην ἀγάπην ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς ὁ Θεὸς καὶ αὐτὴν μόνον θὰ βραβεύσῃ.

Ὁ πατὴρ καὶ τὰ τέκνα Του.

Σπουδαιότατος λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν ν' ἀγαπῶμεν καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς ἐχθρούς μας, καθὼς διδάσκει ὁ Κύριος Ἰησοῦς, εἶνε καὶ τὸ ὅτι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν γινόμεθα τέκνα τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἐπουρανίου Πατρὸς ἡμῶν, καὶ μιμούμεθα τὴν ἀγάπην Του. Διότι, πράγματι, ὁ ἄπειρος Θεὸς ἀγαπᾷ καὶ εὐεργετεῖ ὄχι μόνον ἐκείνους ποὺ εἶνε πιστοὶ καὶ ὑπακούουν εἰς Αὐτόν, ἀλλ' ἀκόμη καὶ τοὺς ἁμαρτωλούς, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν διαγωγήν των περιφρονοῦν καὶ ὑβρίζουν τὸ ἅγιον θέλημά Του. Ὅταν λοιπὸν καὶ ἡμεῖς εὐεργετῶμεν καὶ ἀγαπῶμεν καὶ ἐκείνους ποὺ μᾶς βλάπτουν, γινόμεθα μιμηταὶ τοῦ Θεοῦ καὶ ἄξιοι νὰ ὀνομαζώμεθα τέκνα Του. Δι' αὐτὸ τονίζει ὁ Κύριος, «καὶ ἔσεσθε υἱοὶ ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς».

Διότι, πράγματι, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ λεγώμεθα παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, ἐφ' ὅσον δὲν κάμνομεν ἐκεῖνο ποὺ μᾶς διδάσκει μὲ τὸ παράδειγμά Του ὁ ἐπουράνιος ἡμῶν Πατήρ; Καὶ πῶς θὰ ἔχωμεν τὸ θάρρος νὰ λέγωμεν εἰς τὴν προσευχήν μας «Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.....», ὅταν δὲν φροντίζωμεν νὰ μιμούμεθα Ἐκεῖνον, τὸν Ὁποῖον ὀνομάζομεν καὶ θέλομεν νὰ ἔχωμεν Πατέρα μας; Θὰ εἶνε, ἀναμφιβόλως, μία φοβερὰ ἀντίθεσις μεταξὺ τῶν λόγων καὶ τῶν ἔργων μας, ὅταν ἀπὸ τὸ ἕνα μὲν μέρος ἀναγνωρίζωμεν τὸν Θεὸν ὡς Πατέρα μας καὶ τὸν ἑαυτόν μας ὡς παιδιά Του, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος δὲν ἀντιγράφωμεν τὴν διαγωγὴν τοῦ Πατρός μας εἰς τὴν καθημερινήν μας ζωήν. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει εἶνε δίκαιον νὰ μᾶς εἴπῃ ὁ Θεός, «δὲν σᾶς ἀναγνωρίζω ὡς παιδιά Μου».

Ἄλλως τε, Αὐτὸς ὁ Θεὸς ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς νὰ γίνωμεν μιμηταί Του καὶ νὰ ὁμοιάσωμεν πρὸς Αὐτόν. Οὔτε θαύματα, βεβαίως, ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς νὰ κάμωμεν, οὔτε νὰ ἐξομοιωθῶμεν πρὸς Αὐτὸν κατὰ τὴν πανσοφίαν καὶ παγγνωσίαν καὶ τὰς ἄλλας ἰδιότητας ποὺ ἔχει Αὐτὸς εἰς βαθμὸν τέλειον. Ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον μᾶς καλεῖ νὰ Τὸν μιμηθῶμεν, εἶνε αἱ ἀρεταί, τὰς ὁποίας Αὐτὸς μὲν ἔχει φυσικὰς καὶ ἐν τελειότητι, ἀπὸ ἡμᾶς δὲ ζητεῖ νὰ τὰς ἀποκτήσωμεν σὺν τῷ χρόνῳ καὶ νὰ τὰς ἐφαρμόσωμεν ὅσον εἶνε δυνατόν. «Ἅγιοι γίνεσθε», διατάσσει ὁ Θεός, «ὅτι ἐγὼ ἅγιος εἰμί».

Ἡ προσπάθειά μας λοιπὸν εἰς αὐτὸ πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ, νὰ μορφώσωμεν δηλαδὴ σὺν τῷ χρόνῳ χαρακτῆρα θεῖον καὶ ἅγιον. Ὅ,τι ὁ Θεὸς βδελύσσεται ὡς πονηρὸν καὶ τὸ ἀπαγορεύει διὰ τοῦ νόμου Του, αὐτὸ καὶ ἡμεῖς μὲ ὅλην μας τὴν δύναμιν ν' ἀποδοκιμάζωμεν καὶ ν' ἀποφεύγωμεν. Ἀντιθέτως δέ, νὰ μιμηθῶμεν τὰς ἀρετάς, τὰς ὁποίας ἔχει ὁ ἅγιος Θεὸς καὶ τὰς ὁποίας ζητεῖ ἀπὸ ἡμᾶς. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ἡ ἐργασία αὐτὴ δὲν θὰ γίνῃ διὰ μιᾶς, οὔτε ἄνευ δυσκολίας. Ἐν τούτοις εἶνε τόσον ἀπαραίτητος καὶ ἀναγκαία, ὥστε ἄνευ αὐτῆς δὲν εἰμποροῦμεν νὰ γίνωμεν τέκνα τοῦ Θεοῦ καὶ ἄξιοι τῆς βασιλείας Του.

Στήλη διὰ τοὺς γονεῖς

ΤΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

Τὴν συνηθεστέραν ἀφορμὴν διὰ νὰ ἐπέμβουν παιδαγωγικῶς οἱ γονεῖς, δίδουν ἀναμφιβόλως τὰ σφάλματα τοῦ παιδιοῦ. Ἐὰν τὸ ἁμαρτάνειν εἶνε ἀνθρώπινον, ὁ καιὼν οὗτος ἰσχύει βεβαίως καὶ διὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Τὸ παιδὶ εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ζωῆς του καὶ εἶνε φυσικὸν τὸ ὅτι δὲν ἔχει μορφώσει ἀκόμη χαρακτῆρα καὶ βίον ἀρετῆς. Διὰ τοῦτο, δὲν εἶνε παράδοξον τὸ ὅτι ἐνωρίτατα παρουσιάζει ἐλαττώματα, κακίας, σφάλματα μεγάλα ἢ μικρά. Ἄλλοτε ὠθεῖται ἀπὸ ἐμφύτους κακίας καὶ κλίσεις ἁμαρτωλάς, τὰς ὁποίας ἔχει κληρονομήσει ἀπὸ τοὺς γονεῖς καὶ προπάτορά του. Ἄλλοτε παρασύρεται εἰς λόγους καὶ πράξεις κακὰς καὶ συμπεριφορὰν ἀνάρμοστον ἕνεκα τῶν κακῶν παραδειγμάτων ποὺ βλέπει εἰς τὸν δρόμον, εἰς τὸ σχολεῖον, συχνότατα δὲ καὶ ἐντὸς τῆς οἰκογενείας του. Λόγοι ἀπρεπεῖς καὶ ὑβριστικοί, παράλογοι ἀπαιτήσεις καὶ θυμοὶ καὶ φωναὶ καὶ κραυγαί, ἀπείθεια καὶ παρακοὴ καὶ ἰσχυρογνωμοσύνη καὶ πεῖσμα, ἀπροθυμία εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ὡρισμένων καθηκόντων, εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὸ σχολεῖον καὶ τὰ μαθήματα, εἴτε ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὅλην ζωήν του ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, ἀταξίαι σοβαραὶ καὶ ζημίαι καὶ φιλονεικίαι καὶ κλοπαὶ καὶ ψευδολογίαι καὶ ἄλλα τοιαῦτα, δημιουργοῦν συχνὰ ὄχι μόνον ἀνησυχίαν καὶ ταραχὴν εἰς τὴν οἰκογένειαν, ἀλλὰ καὶ ἀληθινὴν ἀναστάτωσιν. Ἐκ τούτου παρουσιάζεται ἀνάγκη τῆς ἐπεμβάσεως τῶν γονέων.

Ποῖος δὲ πρέπει νὰ εἶνε ὁ σκοπὸς τῆς ἐπεμβάσεως τῶν

γονέων; Ὄχι βεβαίως ἡ ἐκδίκησις κατὰ τοῦ παρεκτραπέντος. Οὔτε ἡ προσωπική των ἱκανοποίησις εἰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας ἐθίχθη ἡ πατρική των ἐξουσία καὶ αὐθεντία. Τοιαῦτα ἐλατήρια εἶνε προωρισμένα ὄχι νὰ διορθώσουν ἕνα κακόν, ἀλλὰ νὰ δημιουργήσουν ἄλλα, ἴσως μεγαλύτερα καὶ χειρότερα, πρὸς ζημίαν καὶ τῶν παιδιῶν καὶ αὐτῶν τῶν γονέων. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐπεμβάσεως τῶν γονέων πρέπει νὰ εἶνε κατ' ἐξοχὴν διδακτικὸς καὶ παιδαγωγικός. Πρόκειται νὰ ἐπαναφέρουν τὸν παρεκτραπέντα εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν. Πρόκειται νὰ τοῦ ὑποδείξουν τὸ σφάλμα του, νὰ τὸν διαφωτίσουν περὶ τῆς ἐνοχῆς του, νὰ τοῦ δώσουν τὰς καταλλήλους ὁδηγίας, νὰ κινήσουν τὴν θέλησίν του εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς διορθώσεως. Ὅταν τοιοῦτος τεθῇ ὁ σκοπός, ἀποτελεῖ βεβαίως καθῆκον ἱερὸν πρὸς τὰ τέκνα ἡ ἐπέμβασις τῶν γονέων. Πόσα δὲ ἔχουν νὰ κερδήσουν τὰ τέκνα ἀπὸ μίαν καλὴν ἐπέμβασιν τῶν γονέων, καὶ πόσα ἔχουν νὰ ζημιωθοῦν ἀπὸ τὴν ἀδιαφορίαν των ἢ ἀπὸ τὴν κακὴν καὶ ἀδεξίαν καὶ ἐμπαθῆ ἐπέμβασίν των, δὲν εἶνε δύσκολον πᾶς τις νὰ ἐννοήσῃ. Μία καλὴ καὶ συνετὴ ἐπέμβασις τῶν γονέων εἶνε ἱκανὴ νὰ βάλῃ τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των. Ὄχι μόνον τὸν παρεκτραπέντα νὰ συνετήσῃ καὶ νὰ τὸν ὁδηγήσῃ εἰς τὸν δρόμον τῆς διορθώσεως, ἀλλὰ καὶ νὰ προλάβῃ ἄλλας μεγαλυτέρας παρεκτροπὰς καὶ νὰ παγιώσῃ ἐντὸς τῆς οἰκογενείας τὴν τάξιν, τὴν πειθαρχίαν, τὴν γαλήνην, τὴν ἁρμονίαν. Μία ὅμως κακὴ ἐπέμβασις εἶνε ἐξ ἀρχῆς καταδικασμένη νὰ φέρῃ ἀποτελέσματα ἀντίθετα τῶν προσδοκωμένων. Διότι μία πυρκαϊὰ θέλει τὸν κατάλληλον τρόπον διὰ νὰ σβεσθῇ ἐγκαίρως καὶ ἐντελῶς. Καὶ μία οἰκοδομὴ ποὺ ἀρχίζει νὰ καταρρέῃ, χρειάζεται βεβαίως πολλὴν προσοχὴν καὶ τέχνην, διὰ νὰ συγκρατηθῇ καὶ στερεωθῇ. Καὶ μία πληγὴ εἰς τὸ σῶμα ἀπαιτεῖ τὴν κατάλληλον μεταχείρισιν καὶ περιποίησιν, διὰ νὰ ἐπουλωθῇ ταχέως καὶ ἀσφαλῶς. Παρομοίως λοιπὸν καὶ ἡ ἐπέμβασις τῶν γονέων πρὸς διόρθωσιν ἑνὸς σφάλματος ἢ παρεκτροπῆς τοῦ παιδιοῦ, πρέπει νὰ εἶνε μεμετρημένη, συνετή, ἐσκεμμένη, διότι ἄλλως κινδυνεύει ὄχι μόνον νὰ καταλήξῃ εἰς πλήρη ἀποτυχίαν, ἀλλὰ καὶ νὰ χειροτερεύσῃ τὴν κατάστασιν.

Ἐὰν δὲ ἡ καλὴ ἢ κακὴ ἐπέμβασις τῶν γονέων ἔχῃ πολλὴν σημασίαν διὰ τὰ σφάλματα τῶν παιδιῶν, ἐπίσης ἔχει σημασίαν ἡ ἀδιαφορία, τὴν ὁποίαν δεικνύουν μερικοὶ γονεῖς. Εἴτε ἀπὸ ὑπερβολικὸν καὶ τυφλὸν φίλτρον πρὸς τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα δὲν θέλουν ποτὲ νὰ λυπήσουν, εἴτε διότι δὲν δίδουν σημασίαν εἰς τὰς παρεκτροπάς των καὶ δὲν εἶνε εἰς θέσιν νὰ προΐδουν τὰς συνεπείας των, εἴτε διότι δὲν θέλουν νὰ σκοτισθοῦν καὶ νὰ ταραχθοῦν, στέκουν ψυχροὶ θεαταὶ τῆς κακῆς διαγωγῆς τῶν παιδιῶν των καὶ δὲν ἐννοοῦν νὰ κινηθοῦν καὶ ἐπέμβουν. Ἡ ἀδιαφορία αὐτή, ἡ ὁποία ἀφίνει τὸ κακὸν νὰ ὀργιάζῃ ἐλευθέρως, καταντᾷ ὄχι ἁπλῶς ἔνοχος, ἀλλὰ καὶ ἐγκληματική. Διότι, ἕνεκα τῆς ἀδιαφορίας αὐτῆς, εἶνε φυσικὸν βέβαια τὰ παιδιὰ νὰ μορφώσουν συνηθείας κακὰς καὶ χαρακτῆρα ἀνώμαλον, ἕνεκα τοῦ ὁποίου τὸ μέλλον των προμηνύεται πολὺ σκοτεινὸν καὶ ἀτυχές. Ἂς προσθέσωμεν δέ, ὅτι πρῶτοι οἱ ἀδιάφοροι γονεῖς θὰ δοκιμάσουν ἀπὸ τὰ παιδιά των τὰ πικρὰ ἐπακόλουθα τῆς ἐνόχου ἀδιαφορίας των.

Εἶνε λοιπὸν ἀνάγκη νὰ ἐπεμβαίνουν οἱ γονεῖς, ὁσάκις παρεκτρέπονται τὰ παιδιὰ καὶ παρουσιάζουν κακίας καὶ ἐλαττώματα καὶ συμπεριφορὰν ἀξιοκατάκριτον. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο παρουσιάζει πολλὰς ἀπόψεις καὶ περιπτώσεις καὶ εἶνε ἀνάγκη ν' ἀσχοληθῶμεν μὲ αὐτὰς ἐκτενέστερον εἰς τὴν συνέχειαν τῶν ἄρθρων μας.

Ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν διωγμῶν.

ΕΥΝΙΚΗ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

Ὁ Σεμπρόνιος εἶχεν ἀκόμη κάποιαν προτίμησιν διὰ τὴν παλαιὰν ρωμαϊκὴν τήβενον, ἐνῷ κανεὶς ἄλλος δὲν θὰ ἐνομίζετο εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος, ἐὰν δὲν ἐφόρει τὴν νεωτέραν ἐνδυμασίαν. Ὁ ἑλληνικὸς χιτὼν εἶχεν ἀντικαταστήσει τὴν τήβενον καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ρώμην. Ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ἐφόρει ὁ συνδαιτυμών, ποὺ εἰσῆλθεν, ἦτο κατεσκευασμένος ἀπὸ πλουσιωτάτην πορφύραν τῆς Τύρου καὶ συνεκρατεῖτο μὲ πόρπας ἀπὸ σμάραγδον. Τὰ μανίκια ἦσαν πλατειὰ καὶ κατέληγον εἰς χρυσὰ κρόσσια. Μιὰ πλατεῖα ζώνη στολισμένη μὲ ἀραβουργήματα, ὁμοιάζουσα πρὸς τὰ μανίκια, ἐδείκνυε τὴν μέσην καὶ ἐχρησίμευεν ὡς τσέπη, ὅπου ἔθετον τὸ μαντῆλι, τὸ βαλάντιον, τὸ σιδηροῦν τρυπητῆρι καὶ πινακίδας, ἐπιχρισμένας μὲ κηρόν.

Ὁ Σεμπρόνιος ἐδέχθη τὸν ξένον μὲ ὅλον τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν φιλοφροσύνην τῆς τόσον πλέον μακρυνῆς μεγάλης ρωμαϊκῆς ἐποχῆς. Μετ' ὀλίγον καὶ οἱ δύο ἤρχισαν φιλοσοφικὴν καὶ φιλολογικὴν συζήτησιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεμίχθησαν καὶ οἱ ἄλλοι εἰσερχόμενοι συνδαιτυμόνες.

Ἐπὶ τέλους τὸ δεῖπνον ἀνηγγέλθη καὶ ἕνας δοῦλος εἰσήγαγε τοὺς κεκλημένους εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ φαγητοῦ. Οἱ ἄνδρες ἐξηπλώθησαν εἰς τὰ ἀνάκλιντρα, ἀλλ' αἱ κυρίαι ἐκάθησαν εἰς καλλιτεχνικὰ καθίσματα, διακοσμημένα μὲ διακοσμήσεις ἐκ χρυσοῦ καὶ ἐλεφαντόδοντος. Ἦσαν τρία τραπέζια. Εἰς τὴν μίαν πλευρὰν ἐτοποθετήθησαν οἱ ξένοι καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην ἐκυκλοφόρουν οἱ δοῦλοι. Ἡ αἴθουσα ἠνοίγετο πρὸς τὸ περίστυλον. Εἰς τὸ μέσον αὐτοῦ μία βρύση ἐσχημάτιζε μικρὸν συντριβάνι. Τὸ νερὸ ἔπιπτεν εἰς μαρμαρίνην λεκάνην καὶ ἐγίνετο ἔτσι ἕνα ἁρμονικὸν κελάρισμα, ποὺ ἐδρόσιζε τὸν ἀέρα κατὰ τρόπον τερπνόν. Μεταξὺ τῶν μαρμαρίνων στύλων, ποὺ ὑπεβάσταζαν τὸν θόλον, ἦσαν κρεμασμένα κάνιστρα μὲ τὰ σπανιώτερα ἄνθη καὶ εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τῆς αἰθούσης ἔβλεπε κανεὶς τὸ ἱερὸν καὶ τὸ ἄγαλμα τῆς Φλόρας, τὸ ὁποῖον ἡ Ἰουνία καὶ ἡ μητέρα της εἶχαν στολίσει μόναι των.

Καθὼς ἐμπῆκαν αἱ κυρίαι, ἔκαμαν μίαν ὑπόκλισιν ἐνώπιον τῆς εὐνοουμένης θεᾶς των καὶ τῶν ἱερῶν ἑφεστίων θεῶν, ποὺ ἦσαν τοποθετημένοι μαζῆ μὲ τὸ ἁλάτι εἰς κάθε ἄκρον τῆς τραπέζης.

Ὅταν ἐκάθησαν ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες, οἱ δοῦλοι ἔφεραν τὸ πρῶτον φαγητόν. Ἀπετελεῖτο ἀπὸ φρέσκα σῦκα, ἐκλεκτὰ χόρτα μὲ ἀσπράδι αὐγοῦ καὶ ψάρια. Κύπελλα μὲ κρασὶ ἀνακατευμένον μὲ μέλι προσεφέροντο κατὰ σειρὰν εἰς ὅλους.

Ὁ Σεμπρόνιος ἐσηκώθη, ὑπεκλίθη ἔμπροσθεν τῶν ἑφεστίων θεῶν καὶ ἔχυσεν ὀλίγας σταγόνας κρασιοῦ εἰς τὸ τραπέζι, λέγων: «Ἔσο εὐμενὴς πρὸς ἡμᾶς, ὦ Ἑστία!» Τὰ λόγια αὐτὰ μετέφεραν νοερῶς τὴν Ἰουνίαν πλησίον τῆς ἀδελφῆς της, ἡ ὁποία εἶχεν ἀφιερώσει τὴν ζωήν της εἰς τὴν λατρείαν τῆς βασιλίσσης ταύτης τῶν οἰκιακῶν θεῶν. Ἀφοῦ τὸ πρῶτον φαγητὸν ἐτελείωσεν, ἄλλοι δοῦλοι ἔφεραν λεκάναις ἀρωματισμένου νεροῦ καὶ πετσέτες κροσσωταῖς. Καθένας ἐσηκώθη καὶ ἔπλυνε τὰ χέρια του καὶ ἐπερίμενε τὸ δεύτερον σερβίρισμα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Καὶ πάλιν οἱ «ἔμποροι τοῦ θανάτου».

Τὸ παγκόσμιον ἐνδιαφέρον παρακολουθεῖ μὲ αὔξουσαν ἔκπληξιν τὰ ἀποκαλυπτόμενα σκάνδαλα τῶν βιομηχανιῶν τῶν πολεμικῶν ὅπλων. Εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τῶν μεγάλων σκανδάλων εἶναι τώρα ἡ μεγάλη ἀμερικανικὴ ἑταιρεία κατασκευῆς ὑποβρυχίων Ἔλεκτρικ Μπὼτ Κόμπανυ, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἀγγλικῆς ἑταιρείας Βίκερς. Οἱ «ἔμποροι οὗτοι τοῦ θανάτου»—ὅπως ὠνομάσθησαν οἱ βιομήχανοι τῶν πολεμικῶν ὅπλων—εἶναι «οἱ κινδυνωδέστεροι ἐχθροὶ τῆς εἰρήνης», λέγουν οἱ «Ἔκκλ. Καιροὶ» τοῦ Λονδίνου· «εἰς τὰς προσπαθείας δὲ τὰς πανούργους καὶ καταχθονίους πολλῶν ἐξ αὐτῶν ὀφείλεται ἡ τραγικὴ ἀποτυχία τῆς Διασκέψεως τοῦ Ἀφοπλισμοῦ». Καὶ ἀπεκαλύφθη, ὅτι «ὁ Περουβιανὸς ἀντιπρόσωπος τῆς Ἔλεκτρικ Μπὼτ Κόμπανυ προσεπάθησε νὰ γίνῃ ἀπεσταλμένος τοῦ Περοῦ εἰς τὴν Διάσκεψιν τοῦ Ἀφοπλισμοῦ. Ἦσαν δὲ ἐκεῖ πιθανῶς καὶ ἄλλοι!» προσθέτουν.

Ὁ δὲ «μυστηριώδης ἄνθρωπος τῆς Εὐρώπης» καὶ ἐκ τῶν μεγαλυτέρων «ἐμπόρων τοῦ θανάτου» κ. Βασίλειος Ζαχάρωφ, εἰς μίαν ἐπιστολήν του πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἀνωτέρω μνημονευθείσης ἀμερικανικῆς ἑταιρείας ὑποβρυχίων, ἀπεκάλυπτε πῶς ὑποτάσσει τοὺς κυβερνήτας τῶν κρατῶν εἰς τὸ ἐγκληματικόν του ἐμπόριον τοῦ αἵματος:

«Οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν κυβερνήσεων, ἀγαπητέ μου κύριε, λέγει, εἶνε συνήθως δυσμεταχείριστοι. Ἀλλ' ἡ πεντηκονταετὴς πεῖρά μου ἐκ τῆς ἐπαφῆς μου μετ' αὐτῶν μὲ ἔπεισεν ὅτι μὲ τὸν κατάλληλον χειρισμὸν καὶ μὲ τὸ ἀπαιτούμενον τακτ ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ φθάσῃ ὅπου ἀποβλέπει, καὶ κάποτε μακρύτερα. Ὅταν ἡ ἑταιρεία μου (ἡ Βίκερς) εἶχε κάποιαν παρεξήγησιν μὲ τὰς ἐπισήμους ἀρχὰς μιᾶς χώρας, ἐφρόντιζα πάντοτε νὰ ἀλλάζω τὸ πρόσωπον, ποὺ εἶχα ἐπιφορτίσει μὲ τὰς σχετικὰς διαπραγματεύσεις καὶ νὰ χρησιμοποιῶ διὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην κάποιο ἄλλο πρόσωπον. Τὸ ἴδιον ἐπανελάμβανα, ἐν ἀνάγκῃ, πολλὰς φοράς, ἕως ὅτου καταλήξω νὰ εὕρω τὸ πρόσωπον, ποὺ θὰ ἀπήλαυε τῆς συμπαθείας τῶν ἐν λόγῳ ἐπισήμων ἀρχῶν».

Ἰδοὺ λοιπὸν πῶς ἡ ταλαίπωρος σύγχρονος ἀνθρωπότης ὁδηγεῖται εἰς τὴν σφαγὴν ἀπὸ τοὺς διεθνεῖς ἐγκληματίας. Ἀλλὰ τοῦτο συμβαίνει, διότι μένει μακρὰν τοῦ μόνου Εἰρηνοποιοῦ, μακρὰν τοῦ Χριστοῦ, καὶ συνεπῶς ὑποχείριος τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ.

Ὁ ἐχθρὸς ὅλων τῶν Κρατῶν.

Τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς, τῆς ἠθικῆς, τῆς δικαιοσύνης, ποὺ ὑπάρχει ἀνεπτυγμένον εἰς τοὺς μικρούς, εἴτε ἄτομα εἶναι αὐτοὶ εἴτε κράτη, καὶ ὄχι εἰς τοὺς μεγάλους, ἱκανοποιήθη τόσον ἀπὸ τὴν ἄρνησιν τῆς Ἑλβετίας, ὅπως ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς εἰσόδου τῶν αἱμοσταγῶν καὶ ἀθέων κομμουνιστῶν τῆς Μόσχας εἰς τὴν Κοινωνίαν τῶν Ἐθνῶν, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν σθεναρὰν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Μότα κατὰ τὴν Συνέλευσιν τῆς Κ.Τ.Ε. Ὁ κ. Μότα, πρόεδρος τοῦ Ὁμοσπονδιακοῦ Συμβουλίου τῆς Ἑλβετίας καὶ ἀντιπρόσωπος αὐτῆς εἰς τὴν Κ.Τ.Ε., ἔδειξε ποῖον φεῖδι εἰσάγει ἡ Κ.Τ.Ε. εἰς τοὺς κόλπους της καὶ εἰς ποίαν ἠθικὴν χρεωκοπίαν αὕτη καταπίπτει, εἰπὼν καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Ὁ Σοβιετικὸς κομμουνισμὸς ἀντιτάσσεται εἰς τὴν ἰδέαν τῆς θρησκείας, τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, διαλύει τοὺς δεσμοὺς τῆς οἰκογενείας, μαραίνει τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, καταργεῖ τὴν ἀτομικὴν ἰδιοκτησίαν καὶ ὀργανώνει τὴν ἐργασίαν κατὰ τρόπον ὀλίγον ἀπέχοντα τῶν καταναγκαστικῶν ἔργων.

»Ἐπὶ πλέον ὁ κομμουνισμὸς ἀποπειράται νὰ ἐξαπλωθῇ εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Σκοπός του εἶναι ἡ παγκόσμιος ἐπανάστασις καὶ ἂν παραιτηθῇ αὐτῆς ἀπαρνεῖται ἑαυτόν. Ἐφ' ὅσον δὲ ἐμμένει εἰς τὴν ἀρχὴν αὐτήν, εἶναι ἐχθρὸς ὅλων τῶν ἄλλων κρατῶν».

Διὰ τὴν ἠθικὴν ἀνύψωσιν τῆς νέας γενεᾶς.

Ὁ καθηγητὴς τῶν Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης κ. Περ. Βιζουκίδης, ὑποστηρίζων, ὅτι πρέπει νὰ λειτουργήσῃ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο καὶ Θεολογικὴ Σχολή, ἔγραφεν ἐσχάτως: «Ἡ ἀνάγκη τῆς λειτουργίας τῆς σχολῆς ταύτης εἶνε ἐπείγουσα ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας τῆς ἐλεεινῆς καταπτώσεως τοῦ θρησκευτικοῦ φρονήματος, τῆς οἰκογενειακῆς καὶ κοινωνικῆς ἠθικῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἐλλείψεως Κλήρου θεολογικῶς καὶ κατὰ τὴν ἀληθῆ χριστιανικὴν κοινωνικὴν μόρφωσιν καὶ εὐαγγελικὴν ἀποστολὴν κατηρτισμένου. Τὴν ἀνάγκην ταύτην ἐξῆρεν ἐν μακραῖς καὶ σοφαῖς δηλώσεσι καὶ ὁ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος παρεπιδημήσας ἐνταῦθα καθηγητὴς τῆς Ἀνατομικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῶν Ἀθηνῶν κ. Γεώργ. Σκλαβούνος, ἀνὴρ ὅστις, ἕνεκα τῆς ἐπιστήμης ἣν ἐκπροσωπεῖ, ἥκιστα δύναται νὰ θεωρηθῇ ὕποπτος θρησκοληψίας καὶ καθυστερημένου θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ.....

»Εἶνε ἐγκληματικὸν νὰ θέλωμεν νὰ φροντίζωμεν ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες μόνον διὰ τὴν ὑλικὴν εὐμάρειαν τῶν ἐπιγιγνομένων καὶ νὰ θεωρῶμεν ἐπουσιώδη τὴν ψυχικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀνύψωσιν τῆς νέας γενεᾶς, ἥτις μόνον διὰ τῆς λειτουργίας πλήρους Πανεπιστημίου δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ. Εἰς πάντα ἀντιθέτως σκεπτόμενον θὰ ἐπαναλάβω τὰ ἀθάνατα ἐκεῖνα λόγια τοῦ Σωκράτους: «Χρημάτων μὲν οὐκ αἰσχύνῃ ἐπιμελούμενος, ὅπως σοι ἔσται ὡς πλεῖστα, φρονήσεως δὲ καὶ ἀληθείας καὶ τῆς ψυχῆς, ὡς βελτίστη ἔσται, οὐκ ἐπιμελῇ οὐδὲ φροντίζεις;» καὶ τὰ θεῖα ἐκεῖνα τοῦ Χριστοῦ: «Τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδίσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ;»

Τὸ Κράτος καὶ ἡ χαρτοπαιξία.

Τὸ Κράτος μας ἐνεθυμήθη, ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ αὐστηρῶς ὁ νόμος—ἄρα ἕως τώρα ἔμενεν ἀνεφάρμοστος, ὅπως συνήθως συμβαίνει διὰ τοὺς νόμους—ὁ ἀπαγορεύων εἰς τοὺς ὑπαλλήλους νὰ εἰσέρχωνται εἰς χαρτοπαικτικὰς λέσχας. Πληροφορεῖ δέ, ὅτι θὰ καταρτίσῃ καὶ αὐστηρότερον διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους νόμον· διότι ἔχει ὑπ' ὄψιν ὅτι δημόσιοι ταμίαι κατήντησαν καταχρασταί, ἐπειδὴ ἐσύχναζαν εἰς τὸ καζίνον τοῦ Λουτρακίου.

Ἰδοὺ καὶ μία ἄλλη ἀνακολουθία καὶ ὑποκρισία. Ἀφοῦ τὸ Κράτος ἐπιτρέπει τὴν λειτουργίαν καζίνων καὶ λεσχῶν χαρτοπαικτικῶν, μετέχει δὲ καὶ αὐτὸ εἰς τὰ ἠθικώτατα(!) κέρδη τοῦ χαρτοπαιγνίου· ἀφοῦ ἀφίνει ἐλευθέρους τοὺς κράχτας τῆς χαρτοπαιξίας νὰ καλοῦν εἰς τὰ ἐλκυστικὰ πολυτελῆ αὐτοκίνητα πελάτας, ποὺ θὰ μεταφέρουν δωρεὰν ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἄλλας πόλεις εἰς τὸ καζίνον τοῦ Λουτρακίου· ἀφοῦ ἐπιδεικνύει εἰς τοὺς πτωχοὺς ὑπαλλήλους καὶ τοὺς μισθωτοὺς οἰκογενειάρχας πρόσωπα κατέχοντα ἀνωτέρας θέσεις εἰς τὴν κρατικὴν καὶ κοινωνικὴν ἱεραρχίαν χαρτοπαίζοντα μέσα εἰς τὸ καζίνον· ἀφοῦ τὰ σαλόνια τοῦ λεγομένου «καλοῦ κόσμου» εἶναι τὰ σχολεῖα τῆς χαρτοπαιξίας, εἰς τὰ ὁποῖα πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ μαθητεύσῃ καθένας καὶ καθεμία (ἀπὸ τῆς νεανικῆς ἡλικίας), ποὺ θέλει νὰ φιγουράρῃ εἰς τὴν «κοσμικὴν κίνησιν» καὶ νὰ μὴ θεωρῆται «καθυστερημένος»· ἀφοῦ δι' ὅλων αὐτῶν τῶν μέσων Κράτος καὶ Κοινωνία σπρώχνουν τοὺς πτωχοὺς ὑπαλλήλους καὶ ἐπαγγελματίας εἰς τὸ καταστρεπτικὸν χαρτοπαίγνιον, ἔπειτα θεσπίζουν νόμους καὶ ποινάς.

Ταλαίπωρος ἀρετή, τόσον σὲ μυκτηρίζουν τὰ Κράτη! Ἀλλὰ καὶ τόσον τρομερὰ τὰ ἐκδικεῖσαι!

«Μάθημα ταπεινώσεως, θαυμασμοῦ....».

Ὁ Ἀμερικανὸς Dr. Robert A. Millikan (Ροβέρτος Μίλλικαν), διάσημος ἐπιστήμων (περὶ τοῦ ὁποίου ἐκάμαμεν λόγον εἰς προηγούμενα φύλλα), εἰς τὸ περὶ «Χριστιανισμοῦ καὶ ἐπιστήμης» κεφάλαιον ἑνὸς βιβλίου του γράφει:

«Ἡ ἰδέα ὅτι Θεός, ἢ Φύσις, ἢ τὸ Σύμπαν, ὁποιονδήποτε ὅρον καὶ ἂν προτιμᾶτε, δὲν εἶνε ὄν γοῦστου καὶ ἰδιοτροπίας, ὅπως ἐφαντάζοντο ὅλοι οἱ κυρίως διανοούμενοι τοῦ ἀρχαίου κόσμου· ἀλλὰ τούναντίον εἶνε Θεὸς ποὺ κυβερνᾷ διὰ νόμων, ἢ φύσις ἐξαρτωμένη ἀπ' Αὐτοῦ, ἢ σύμπαν σταθεροτητος, συμμετρίας καὶ ὡραιότητος συμβαδιζούσης μὲ τάξιν—ἡ ἰδέα αὐτὴ ἵδρυσε τὴν νεωτέραν ἐπιστήμην, καὶ αὐτὴ ἀναμφισβητήτως εἶνε τὸ θεμέλιον τῶν νεωτέρων πολιτισμῶν.

»Ναί, καὶ πολὺ περισσότερον τούτου, διότι δὲν εἶναι ἁπλῶς ἡ ὑλιστικὴ ἄποψις τῆς ζωῆς, τὴν ὁποίαν μετέβαλεν ἡ ἰδέα αὐτή. Ἀνέτρεψεν ἐπίσης τὸν ὅλον τρόπον τῆς ἀνθρωπίνης σκέψεως. Μετέβαλε τὰς φιλοσοφικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἀντιλήψεις τῶν ἀνθρώπων. Ἔθεσε τὰ θεμέλια νέας καὶ ἐκπληκτικῆς προόδου εἰς τὴν περὶ Θεοῦ ἀνθρωπίνην ἀντίληψιν διὰ μίαν ὑψηλοτέραν ἄποψιν τοῦ κόσμου καὶ τῆς ἐν αὐτῷ θέσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ. Ὁ ἀνθρωπόμορφος θεὸς τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ὁ θεὸς τῶν ἀνθρωπίνων παθῶν, ἀδυναμιῶν, ἰδιοτροπιῶν καὶ φανταστοπληξιῶν, παρῆλθεν.....

»Ἀλλὰ παρῆλθεν ὁ καιρὸς κατὰ τὸν ὁποῖον κάθε φυσικὸς ἐνόμιζεν ὅτι τὰ ἐννοεῖ τὰ θεμέλια τοῦ φυσικοῦ σύμπαντος, ὅπως ἐνομίζαμεν ὅτι τὰ ἐννοοῦμεν κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα. Αἱ ἀνακαλύψεις τῆς γενεᾶς μας μᾶς ἐδίδαξαν ἕνα σπουδαῖον μάθημα ταπεινώσεως, θαυμασμοῦ καὶ χαρᾶς ἐνώπιον ἑνὸς ἀκαταλύπτου ἔτι φυσικοῦ σύμπαντος».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ ἱ. ναῷ *Χρυσοσπηλαιωτίσσης* ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ παρεπιδημοῦντες θεολόγοι κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν *Καβάλλᾳ*· ἱεροδ. Λεωνίδας Παρασκευόπουλος ἐν *Χίῳ*· Γ. Γεωργαντόπουλος ἐν τῇ περιφερείᾳ *Λαρίσης*· ἔτι δὲ καὶ οἱ περιοδεύοντες κ.κ. Λάζ. Χατζηθέμελις ἐν *Ἡρακλείῳ*· Χ. Δέδες ἐν *Τριπόλει*· Χ. Παπαγιάννης ἐν *Λήμνῳ*· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν *Ζακύνθῳ*· Κ. Χρήνης καὶ Παν. Παπαγιάννης ἐν *Μακεδονίᾳ*.

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.